

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/archiwum-ipn/95561,Uwaga-Zaczynam-zapis.html>

ARTYKUŁ

Uwaga! Zaczynam zapis...

Autor: GRZEGORZ KUŻMA 10.10.2022

Archiwum to instytucja zajmująca się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem swoich zbiorów. Te z kolei powszechnie kojarzą się z opasłymi tomami zakurzonych akt. Współczesne archiwa starają się digitalizować materiały archiwalne w celu ich dodatkowego zabezpieczenia i jednocześnie umożliwienia szerszego do nich dostępu.

Proces zapisu informacji na nośniku innym niż papier nie jest jednak wyłączną domeną współczesności, lecz

rozwijał się i zmieniał na przestrzeni czasu. Z tego powodu w Oddziałowym Archiwum (OA) IPN w Gdańsku znajduje się wiele urządzeń, które nie stanowią dokumentacji aktowej, dźwiękowej czy filmowej, lecz były lub są niezbędne w procesie opracowania zasobu. Niektóre z nich zostały zastąpione urządzeniami nowszymi, dającymi większe możliwości w zakresie np. odsłuchania zapisanego dźwięku, część jednak powstała przed 1990 rokiem i służyła poprzednim dysponentom dokumentów zgromadzonych w OA do rejestracji dźwięku i obrazu. Ze względu na unikalny system zapisu do dzisiaj służą do opracowania zasobu.

Urządzenia do zapisu i odtwarzania dźwięku

Jednym ze sposobów utrwalenia dźwięku był jego zapis na taśmie magnetycznej umieszczonej na szpuli. Do początku lat dziewięćdziesiątych najczęściej spotykanymi magnetofonami szpulowymi była rodzina dwu- i czterościeżkowych magnetofonów ZK produkowanych na licencji firmy Grundig. Urządzenia wyposażone były w głośnik. Zdarzały się również magnetofony z tzw. prywatnego importu – np. firmy Thomson.

1b Magnetofon ZK 125 i ZK 140T

1e Magnetofon Thomson MB 692

Z czasem, dla ułatwienia obsługi taśmy magnetycznej, umieszczono ją w kasecie. Zmiana ta spowodowała ograniczenie ilości ścieżek do dwóch, a długości zapisu do około 90 minut. Kasety szybko wypierały taśmę magnetofonową nawijaną na szpulę. Sprzyjała temu miniaturyzacja samego urządzenia do odtwarzania. Magnetofony kasetowe występowały w wersjach mono-, stereo- i kwadrofonicznych. W niektórych można było odtwarzać kasetę w obie strony bez potrzeby jej wyjmowania i obracania.

2b Magnetofon Unitra M531S i kasety

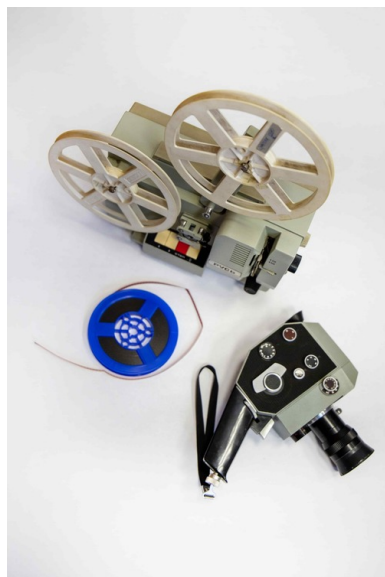
2e Magnetofon Sony TC-WE475

Urządzenie do zapisu i odtwarzania obrazu

Poza urządzeniami używanymi przez profesjonalistów do rejestracji obrazu (a z czasem obrazu i dźwięku) na taśmie filmowej produkowany był również sprzęt amatorski do bardziej powszechnego użytku. Produkty skierowane do prywatnych odbiorców dość powszechnie stosowane były jeszcze w latach osiemdziesiątych. Za pomocą kamery naświetlano podwójną taśmę, a następnie wywoływano ją i przecinano wzdłuż na pół. Po tych zabiegach filmy można było odtwarzać na przystosowanych do nich rzutnikach.

3c Kamera Quarz-Zoom 8 mm DS8-3 i projektor 8 mm PYCb -

3d Kamera Quarz-Zoom 8 mm DS8-3, projektor 8 mm PYCb -

3e Projektor Sankyo dualux-2000H

Taśmę z zapisanym obrazem również z czasem dla ochrony umieszczono w kasecie. Kasety miały różne kształty, a zapis dokonywany był w różnych formatach na taśmach magnetycznych. Urządzenia do odtwarzania kaset podlegały miniaturyzacji i z tego powodu w latach osiemdziesiątych na rynku królował format VHS, wyparty dopiero w latach dziewięćdziesiątych przez płyty DVD. Niejako obok VHS nadal jednak używano innych formatów – jak np. Sony V-60H, Sanyo VT-30C, VCR Equipex 8 mm.

**4b Magnetowid VHS-DVD Funai
WD6D-D4413DB z kasetą VHS**

4d Magnetowid Sony AV-3670CE

COFNIJ SIĘ